

ТРИ ЦЕНТИ в З. Л. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТИВ Закордоном.

Тел. „Свобода“: 4-8001 (4-8237) Тел. У. Н. Союз: 8-8984 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ТРУМАНОВА ПРОГРАМА ЗБЕРЕЖЕННЯ ДОБРОБУТУ СЕРЕД ФАРМЕРІВ

ДОМАГАЄТЬСЯ БЕЗПАРТИЙНОЇ ПОЛІТИКИ У ЗЕМЕЛЬНИХ СПРАВАХ.

Спрінгфілд, у стейті Ілліной, 12 жовтня. — Президент Труман, у своїй промові в колишній осідку Авраама Линкольна, зясував свою програму для втримання обильності в сільсько-господарським житті Америки, надіючися в такий спосіб добуту для своєї партії фермерські голоси Середнього Заходу. При цій нагоді він закинув губернаторові Дюві, що „він веде тільки кампанію за теорію“, а боїться сказати, яке його становище в різних справах. Згадуючи про свою програму для добробуту фермерів, Труман висловив бажання, щоб програма стала спільною програмою обох партій. Однак, говорив президент, це неможливе тому, що Дюї зі страху перед багатими з Вол Стріт боїться признати цю програму за свою. Економічну програму назвав Труман „політикою демократичної обильності, яка є найліпшою відповіддю на загрозу світового комунізму. Це є політика, яка призначена до втримання миру в світі“.

Господарська програма президента Трумана зясувана в таких чотирьох точках: 1. Постійна система гнучкої підтримки цін на фермерські продукти; 2. Прогнозування програма консервації землі; 3. Поширення способи дослідів над поширенням торговельних договорів з закордонним світом для вистачального забезпечення збуту рільничих продуктів; 4. Дальша допомога для фермерів через поширення електрифікації, будову доріг і побудову домі.

ЛУІС ОЗЛОБЛЕНИЙ НА ДЮІ.

Синсинаті. — Джан Л. Луїс, президент Юнайтед Майн Воркерс оф Америка, який відкрив перед тижнем конвенцію своєї юні веробірчим нападом на президента Трумана, закінчив цю конвенцію подібним нападом на республіканського кандидата, губ. Дюї. У гострих словах Луїс не назвав Дюї по імені, однак його гнів був звернений проти „деяких політиків, які у своїй промові в Пітсбургу стали в обороні закону Тейф-Гартлі“.

Цю промову в Пітсбургу він висловив попереднього дня губ. Дюї. Про цей закон сказав Луїс, що він тільки в початкових параграфах сприяє засаду оборони робітничих інтересів, а в дальших він обмежує свободу робітників. „Сила Злучених Держав на випадок війни лежить у військових робітників русі“, сказав Луїс. Перед закриттям конвенції настановлено комісію з 140 осіб для ведення юні політики, для змагання до підвищення платні, скорочення годин праці і до збільшення добробуту шахтарів.

КОМАНДА ПОВІТРЯНИХ СИЛ ПОКЛИКАЄ БЕРТА БАЛЧЕНА ДО СЛУЖБИ.

Вашингтон. — Бернт Балчен, який славився полетом до обох бігунів, дістав покликання від команди повітряних сил зголотитися до служби. Він має рангу полковника, який час перебував в Європі на становищі директора Скандинавської Повітряної Лі-

Дюї закидає адміністрації хитання в закордонній політиці

Луївил, у стейті Кентокі, 12 жовтня. — Губернатор Тамес Е. Дюї, як республіканський кандидат на президента Злучених Держав, висловив низку передвиборчих промов у стейті Кентокі, а найважливішу з них у Луївилі. Він не шадив слів критики адміністрації президента Трумана за його вагання в закордонній політиці, а при цій сказав, що тільки об'єднання американських партій врятувало мир. „Трагедією нашого часу є це, що наша адміністрація не зрозуміла безоглядних, твердолобих і амбітних провідників комуністичного руху і не розуміє потреби твердої і послідовної закордонної політики“ — сказав Дюї. Про себе сказав Дюї, що він припинився до встановлення засади двопартійної політики і ця політика об'єднання народу врятує дальше світовий мир. Дюї остеріг теж Росію, щоб вона не вважала теперішні промахи нашої адміністрації за слабкість Америки. Про Сталіна й советське Політбюро висловився Дюї, що це „горстка фанатиків, які замагають до запанування над світом згідно з божевільним, однак задалегідь складеним планом“.

ГЕРБЕРТ ГУВЕР ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ПЯТОЮ КОЛОНОЮ В ЦІЛІ ЗАХІДНІЙ ПІВКУЛІ

Нью Йорк. — Колишній президент Герберт Гувер остеріг американців перед пятою комуністичною колоною в цілій Західній Півкулі. Це є комуністична колона, яка переводить свої плани, сіючи недовіру і пострах серед населення. Цю острого висловив Гувер на обіді Фондації Америк в готелі Валдорф Асторія, з нагоди Дня Колумба і в 456 річницю відкриття Америки. Він дістав від згаданої фундації нагороду за його причиною до втримання приязни в Західній Півкулі.

У своїй промові Гувер закликав до зберігання самостійності у внутрішніх справах кожної американської країни і неамішування у її справи з закордоном. „Велетень Півночі“ — як називають Злучені Держави у країнах Південної Америки, своєю перевагою викликає страх серед боязких людей і дає запальний матеріал до агітації серед людей злої волі. Колись європейці вели агітацію проти Америки з причини торговельної конкуренції, а тепер цю агітацію веде комуністична пята колона“ — сказав промовець. Описав він свою теорію, як поборовати це лихо, іменно при допомозі економічної кооперації.

СЕН. ФЛАНДЕРС ЗА ОЗБРОЄННЯ ЗАХІДНОГО БЛОКУ

Вашингтон. — Сен. Раф Е. Фландерс, який щойно повернувся з Європи, зажадав „кілька більйонів доларів“ на озброєння Західного Блоку держав в Європі проти Росії. У пресовій конференції сенатор сказав, що ці гроші треба тримати окремо від фондів призначених на закордонну господарську допомогу. На його думку Совети виграли досі холодну війну, бо призвели до цього, що початковий План Маршала треба перемінити на озброєння Європи.

ПИСЬМЕННИК УЛАС САМЧУК В КАНАДІ

Дня 3. жовтня приїхав пароплавом „Дженерал Стюарт“ до порту в Галифаксе в Канаді відомий український письменник Улас Самчук з дружиною. В Торонті в дні 5. жовтня письменник зустрів на станції п-во Даниляки, головний контролер УНСОЮЗУ Володимир Гіряк та п. Криворучка, старання якого він і приїхав до Канади. У. Самчук заявив, що після короткого відпочинку він задумує підготувати до друку свої вже написані два романи „Ост“ та „Мемуари“, які дадуть багато нового матеріалу до української історії останніх часів. Письменник має широкі літературні плани вже теж на новій вільній землі Канади.

Заходи З. У. А. Д. К. в переселенчих справах в стейті Огайо

ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ З ПРЕДСТАВНИКАМИ ОГАЙСЬКИХ ФАРМЕРІВ, ПРИКЛАДНА ПРАЦЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В КЛІВЛЕНДІ

Філадельфія, 13 жовтня. (Телефоном). — З канцелярії ЗУАДКомітету повідомляють, що в понеділок, дня 11. жовтня, відбулася в місті Коломбус, Огайо, чергова конференція представників ЗУАДКомітету з представниками стейтової фермерської організації та департаменту хліборобства. Від ЗУАДКомітету взяли участь в нарадах екз. директор Комітету, д-р В. Галан, та член Дирекційної Ради ЗУАДКомітету і голова Об'єднаних українських Організацій міста Клівленду, М. Олексик. Департамент хліборобства заступав д-р Крейн. Представники фермерів та департаменту хліборобства виявили велике зацікавлення пропозиціями нашого Комітету та радо погодилися поєднати між собою таку саму акцію в справі переселення українських скитальників, як її вже стараннями ЗУАДКомітету ведуть фермери стейту Меріленд. Йдеться насамперед про виставлення якнайбільшої кількості посвідчень про задоволення мешкань і праці для нових імігрантів, що їх ЗУАДКомітет зможе використати для спровадження українських скитальників з Європи.

Вчорішнього ж самого дня стараннями Злучених Українських Організацій міста Клівленду відбулися в місцевому Народному Домі громадські збори, на яких д-р В. Галан поінформував місцевих громадян про новий іміграційний закон та про можливість його якнайкращого використання для українських скитальників. З великим признанням треба ствердити, що українська громада в Клівленді зі своїм Об'єднаним Комітетом вже поробила далекойдучі і справді гідні наслідуючі заходи в переселенчій справі. Стараннями Об'єднаних Організацій кожного вечора в Народному Домі двох місцевих українських адвокатів безплатно виповнюють потрібні аплікації та дають інформації. В дальшому, Об'єднаний Комітет поробив

ПРОТИ-БОЛЬШЕВИЦЬКА БОРОТБЯ НАСАМПЕРЕД В УКРАЇНІ

Нью Йорк, 13 жовтня. „Лук“. Один з найбільш поширених і передових журналів нашої країни, надрукував у виданні на 26 жовтня статтю керівника свого Вашингтонського бюро, Річарда Вилсона, про те, „Чи росіяни можуть збунтуватися проти Сталіна“. В підзаголовку автор дає відповідь: „В цій хвилині відповідь є: правдоподібно ні. Але проти-комуністичне підпілля зростає і вже впливає на советські кроки в світі“. На самому початку статті, що є радше редакційними коментарями до надрукованої в тому самому числі статті представника російського Національного Трудового Союзу К. В. Болдирева, Р. Вилсон стверджує: „Завоювання в Росії обмежуються до місцевих теренів. Вони найвидатніші в Україні та Закарпатських областях. Червона армія мусіла вислати свої війська, щоб виперти звідтіля або залякати „фашистських бандітів“.

АМЕРИКА ЗБРОТІТЬСЯ ЯК ДОВГО ІСНУЄ БОЛЬШЕВИЦЬКА ЗАГРОЗА

ЗАЯВА АМЕРИКАНСЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА В О.Д. НА СОВЕТСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ

Париж, 13 жовтня. — Америка не погодиться на роззброєння, напавши, вона продовжуватиме озброєння, як довго керівники советської політики визнають агресивну війну як засіб для встановлення світового комунізму — заявив вчора американський представник Ворен Р. Остин в Комітеті Політики і Безпеки Генеральної Асамблеї О.Д., з'ясовуючи американське становище до односторонніх советських пропозицій щодо роззброєння. Нав'язуючи до територіальних грабунків, довершених Москвою в східній Європі та до „проставлювання війни“ советськими політиками і до советської політики взагалі, Остин заявив, що Америка після другої світової війни в добрій волі дала приклад та повела демобілізацію та роззброєння далеко швидшими темпами і в більших розмірах, як того вимагала б її безпека. Промова Остини була дуже гостра, хоча кожне слово було дбайливо підібране і обдумане. Остин ствердив, що роззброєння могло б базуватися тільки на міжнародному довірі, яке зникло в Європі, на міжнародній кооперації, від якої відмовляються Совети, та на міжнародній безпеці, якій загрожують Совети. Тому теж советські пропозиції щодо роззброєння треба вважати чисто пропагандним конем, без будь-якого реального значення. Свої твердження американський представник мотивував безсумнівними фактами.

ВИШІНСЬКИЙ ЗА „СПІВПРАЦЮ“

Париж, 1 жовтня. — Советський представник в О.Д., А. Вишинський, пробував в Політичному Комітеті ОД відповідати на твердження американського представника Остини щодо роззброєння, заявляючи, що Советський Союз бажав собі „співпраці з капіталістичними спільнотами“, та обвинувачуючи американського представника, що він „сіс отруту“. Вишинський обіцяв, що як член ОД приймуть советські роззброєнні пропозиції, тоді Советський Союз відложити свої карти на стіл „всі до одної“. Вишинський рівночасно виступив проти всіх західних пропозицій роззброєння та його контролю.

ГОФМАН ДОМАГАЄТЬСЯ ПРИПИНЕННЯ РОЗБОРУ НІМЕЦЬКИХ ФАБРИК.

Париж, 13 жовтня. — Вчора тут приїхав американський адміністратор Програми Європейської Відбудови, Пол Дж. Гофман, та відбув конференцію з французьким міністром чужоземних справ Шуманом. Темою розмови, як повідомляють з поінформованих джерел, була пропозиція Гофмана припинити хвилеву розбір німецьких фабрик та виплату ними востаннє відшкодувань, щоб могли встановити, яку роль німецька індустрія може відіграти в Плані Маршала. Після конференції з Шуманом, Гофман відїхав до Лондону, де відбуде наради в цій самій справі з британським міністром чужоземних справ.

БОЛЬШЕВИКИ В НІМЕЧЧИНІ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ПЕРЕРВАТИ БЛОКАДУ.

Берлін, 13 жовтня. Советське військове управління в Німеччині проголосило вчора у видаваному ним військовому органі „Тегліке Рундschau“ свою декларацію, в якій відкидає категорично всяку думку про перервання блокади Берліна, якщо західні союзники не відкажуть з обігу своєї валюти та не приймуть за єдиний обіговий гріш советську марку. Американські дипломати спостерігачі стверджують, що теперішнє советське становище в цій справі є цілком таке саме, яке було ще перед початком дипломатичних розмов у Москві та на якому всі ці розмови розбилися.

ПРОПОНУЮТЬ МАРШАЛОВА ПОТЕРПІТИ СТАНОВИЩЕ В СПРАВІ БЕРЛІНА.

Париж, 13 жовтня. — Секретар стейту ген. Джордж С. Маршал вернувся вчора знову до Парижа, після короткого побуту у Вашингтоні та нарад з президентом. З поінформованих джерел заявляють, що члени американської делегації в ООД звернулись до Маршала з пропозицією, щоб він ще раз офіційно висловив та потвердив незмінне становище Америки в справі Берліна, імені, що Злучені Держави Америки готові почати розмови в справі цілої Німеччини та на базі Ради міністрів закордонних справ, якщо Совети раніше безумовно перервуть свою блокаду Берліна.

ТОЛЬЯТІ ПОГРОЖУЄ РЕВОЛЮЦІЄЮ.

Рим, 13 жовтня. — Провідник італійської комуністичної „п'ятої колони“, Пальміро Тольяті, виступив вчора знову в парламенті, вперше після відомого замаху на нього в дні 14 липня. В цьому своєму першому виступі він вважав за відповідне знову загрозити Італії большевицькою революцією, яка була б „реакцією“ на витворене італійським урядом напруження. Під час промови Тольяті прийшло до гострих протикомуністичних виступів, головних з боку правих соціалістичних послів.

1,000,000 ІТАЛІЙСЬКИХ УРЯДНИКІВ УХВАЛИЛИ СТРАЙК.

Рим, 13 жовтня (АП). — Професійна спілка італійських державних службовців ухвалила вчора проголосити на завтра генеральний дев'ятигодинний страйк, що охопить біля 1,000,000 урядовців. Лікарні не будуть страйкувати. Страйк проголошено після того, як парламент і уряд відкинули як неможливе до виконання домагання підвищення платні на загальну суму понад 3,000,000,000 доларів.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1102 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і закордоном:			
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число в понеділка (англійською мовою):			
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BYant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОБЛЕМА ФРАНЦІЇ

Не буде миру і порядку в Європі, як не буде сильною Франції, багатістю демократії. Таку думку висловлюють американські політики, так думають теж в Англії, з таким розумінням європейської ситуації зв'язаний тисно Плян Маршала. Тому відбудова Європи це в першу чергу відбудова Франції. Але, щоб Франція могла прийти до себе й відіграти провідну роль в припиненні совєтської та комуністичної агресії й замиренні та відбудові Європи, вона мусіла б зробити порядок у себе дома, в першу чергу з комуністичною п'ятою колоною, а далі з постійними урядовими кризами.

Кремль знає слабкі сторони Франції й вміє їх використовувати для своїх цілей. Невдалий загальний наступ комуністів у Франції не вдався. Вибори їм не дописали. Те саме сталося в Італії. Проте, хто тільки визнається на кремлівській тактиці, знає, що скоро прийде черга на другий наступ. Наряди Асамблеї Об'єднаних Держав, що відбуваються в Парижі, стали для Москви новою нагодою показати свою силу й бентежити п'ятиколоною акцією французьких комуністів не тільки населення Франції, але й представників понад 50 держав.

Так треба розуміти французький майнерський страйк, що вже триває другий тиждень і зачинає паралізувати цілу господарську країну. Це є удар Кремля в Плян Маршала, в американське намагання відбудувати західну Європу. Франція ніяк не може дозволити собі на того роду страйки, коли переживає щораз нові фінансові кризи, коли брак усього, валюта падає, а дорожнеча росте. Перерви в продукції та транспорті коштують куди більше, ніж ті суми, що їх дає Америка на відбудову Франції. Це теж турбує американський уряд, бо американський податковець готов за якийсь час заплатити, чи є яка рація видавати більйони доларів надаремно.

Комуністи лляються французький нарід, що Злучені Держави заставляють Францію до союзу з Німеччиною та до війни зі Советами. Так вони представляють Плян Маршала та відбудову Західної Німеччини. Комуністична пропаганда добре знає, що французи бояться третьої світової війни і грає на тій струні, закидаючи американській закордонній політиці, що вона змагає до війни з Росією. Положення ускладнюється ще з цього боку, що в Англії й Америці, коли говорять про можливість війни з Москвою, то стверджують, що совєтській військовій силі в перших тижнях війни Франція та шойно на Піренейх і в Англії можна б збудувати властиві точки опору. Коли так французи чують, то не дивота, що дрижать на саму згадку нової окупації, тим разом совєтської, яка їм уявляється ще гіршою від нацистської. Але Франція ніяк не мілітарно так дуже слаба. Це може скоро змінитися і Франція дістала б цілком певно теж і збройну допомогу з Америки, якщо була гарантія, що це буде рятунком для неї та безпекою перед поширенням совєтської експансії.

Не зважаючи на ті всі перепони, Франції треба далі допомагати вийти з кризи. Інакше вона опиниться в руках комуністів. Не думало, що навіть у такому випадку Європа була б уже погребана, але без Франції звільнення Європи з комуністичної неволі потрапило б куди довше й коштувало б багато більше людських жертв. Тому важе з такою увагою слідити політичний світ за тим, що тепер діється у Франції.

Права для тих, що вміють стояти на їх сторожі

Закон про допущення 205,000 скитальників з Європи в Америку, ухвалено остаточно в липні, не зважаючи на завзяті спротиви деяких груп, які чулися покривдженні новим імміграційним законом. Ще не засохло чорнило під підписом президента, ще не появились остаточні виконні розпорядки влади, для переведення нового закону в життя, як вже появились змагання не допустити в Америку таких груп, які на підставі нового закону мали першості. Чи ці змагання матимуть успіх, годі, докищо, сказати. Знаємо тільки, що виконання закону справді припинилося. Пояснення виконавчих органів виглядають не імовірні і на їх підставі не можна кидати підозрін, наче б влада пішла на підписті людей, які хочуть використати нагоду для себе під заслоною дбання про добро Америки.

Наперед, «документально» треба пояснити, як виглядає змагання перешкодити українським скитальникам дістатися з Європи до вижданого раю в Америці, а шойно описав можна буде прийти до висновків.

Конгресовий Рекорд, як урядовий протокол зі засідань повного конгресу і різних комісій, у виданні з 5 серпня 1948 р. містить не промову, а тільки залучники до промови ньюйорського члена палати репрезентантів Артура Г. Клайна з дня 2 серпня. Додаток має наголовок: «Велике число діпстів в європейських таборах це нацистичні колабораціоністи». Зміст цього додатку до промови відноситься не до «деяких діпстів» поіменно, а до цілих груп, а радше таких до цілого українського загалу діпстів. Щоб не бути голословними, треба навести дослівно хоч деякі уступи з цього додатку. Отже, читаємо там наперед, що промовець наводить ім'я Абрагама Г. Дукера, як авторитет на це твердження. Про Дукера сказано там так: «Він тепер є дослідничий дорадник в бюрі для вишколу жидівської громадської служби („Джуш Коммюнал Сервіс“). Він має мінувшину, яка дає йому підставу бути знавцем у своїй ділянці. Він уродженець Польщі, а приїхав в Америку в 1923 р. Наперед став редактором „Джуш Коммюнал Рекорд“. В Армії Злучених Держав він був політичним аналістом, а теж є автором кількох книжок про жидівську справу. На підставі матеріалів з нюрнберзького процесу він доказує, що багато зпоміж Ді Пі-стів добровільно служили в німецьких арміях і „брали участь в нероз-

бірчівим убиванні безборонних чоловіків, жінок і дітей“. Після такого вступу залучник до невідомої промови в конгресі додає „Документ I, L-18, з 30 червня 1943 р., в якому сказано: „Вони (Д.П.) помагали при вбивстві 334,329 осіб“. Потім сказано, що тими вбитими людьми були жиди, а ще далі сказано так: „Тому, що жидів було велике число, ці діянні були переводжені відділами поліції безпеки, жандармерії і українською поліцією... Українці були теж помічниками у вилученні партизанів“.

В інших „документах“ з 2 грудня 1941 р. говориться про „екзекуції в українських місті Рівне в дні 13 липня, 1942 і в місті Дубно, 5 жовтня 1942“. Там сказано: „Ці були українці, які вели членів С.С. (німецької спеціальної поліції), вилучували жидівські гетта, били людей і гнали їх до місць, призначених на заріз“. А в „документі“ з 24 жовтня 1941 р. сказано, що „в українським місті Борисів вимордувано 8,000 жидів“, як про це свідчить німецький сержант Сенекен, який каже, що „цього вбивства dokonali росіяни, однак тут треба розуміти українців“. На доказ того, що це були українці, автор (Дукер) наводить імена людей, які забилися ввечір перед екзекуціями, а саме: посадики міста, д-р Станкевіч і помічник поліції Ковалевські.

Автор узагальнює ці вбивства і каже, що „історія з Борисова була повторена в сотнях міст і містечок України“ і що „українці були теж помічниками при вилучуванні партизанів“, а про тих партизанів каже: „Партизани, які оперували на Україні, зазнавали лиха не тільки від колабораціоністичної міліції...але теж і від націоналістичних ватаг Мельника й Бандери, які оперували в лісах“. В далішій місці „документу“ сказано, що це були „про-аліантські партизани“.

На кінець сказано, що „члени давніших ватаг Бандери й Мельника оперували теж і в західних зонах, а тепер їх вважається за збігів в добрій вірі“. Заключення так, що ці члени ватаг позімали свої імена, удаючи, що вони є жертвами нацизму і тому їх не треба допустити до Америки. В деяких місцях „документи“ згадують теж про погроми, докочувані білорусами і литовцями, а біде не сказано про поляків або москалів.

З документу виходить ясно, що тут іде про боротьбу українських партизанів проти всіх ворогів України, отже проти німців й проти большевицьких банд, яких автор називає делі-

Микола Чубатий.

Як спольщено українську Забужанщину

Заторкаючи справу західних меж України в одній із попередніх статей, ми ствердили болючий факт, що прямо на наших очах, продовж останніх п'ятидесяти років спольщилася ціла українська область за Бугою — Холмищина та Підляшся. Дійсно, етнографічні мапи ще з перших років цього століття, оперті на російським переписі населення з 1896 року, вказують, що Холмищина та Підляшся мають абсолютну більшість українського населення. Праці проф. Кубійовича з перед останньої війни, оперті на сумлінних та стисло наукових студіях переписів з 30-тих років нашого століття, вказують, що українці на Холмищині спали до ролі — меншини на цій землі; більшість добули поляки.

Ми стверджуємо, звичайно, ці факти та не входимо в причини тої незвичайної переміни національного характеру, недавню суто української Забужанщини. Не анаючи тих причин ведемо політику на цій землі, що не то веде нас до відзискання втраченого, але навпаки, до його утравлення.

Холмищина та Підляшся відгравали в 13-тій столітті першорядну роль в нашій історії. Холм, заложений королем Данилом майже рівночасно зі Львовом (біля 1250), став відразу столицею західно-українського королівства, осідком о-

катно, що це були „про-аліантські партизани“. Друге, що імена Станкевіча й Ковалевського вказують на польське походження, а третє, це пояснення, що під „росіянами“ треба розуміти українців“ виразно вказує на тенденцію автора, виляти свою лють на українців, хоч би виновниками були неукраїнці. Найбільш правдоподібно, що „документ“ був спреларований спеціально совєтськими помічниками в нюрнберзьких процесі, щоби винищити всіх українців на скитальщині, а тепер його використує нерозважно конгресмен Клайн з Нью Йорку.

Заклучення насувається саме собою: Український загаль в Америці мусить віддати більшу увагу подібним „документам“ і дбайливо їх прослідити. Коли українська справа вирине на денний порядок в міжнародному обговоренні, не можна допустити, щоб українців знову погребували під московською або польською лавиною, як це було під час попередніх лихоліть, пам'ятаючи, що права є тільки для тих, що вміють стояти на їх сторожі та боронити їх.

кремої влади, та найпевнішою охороною українського державного життя в часі татарського лихоліття.

З Холму проміновала українська культура на північний захід, на землю добути Данилом на ятвгах, племені литовської групи. Землю що скоро стали колонізувати українські виселенці з Холмищини, створюючи українську більшість на Підляшші, на землі „під Ляхами“ (на пограниччях).

Українська Забужанщина, як кожна погранична земля, з одного боку була виставлена на більший напір поляків, зокрема по упадку західно-української держави (1349), з другого боку виробила в собі сильне почуття звязку з українським материком. Українська Забужанщина мала ще одну примету, що тут впливи західної цивілізації були все сильні. Не диво проте, що коли в Україні стала актуальною справа релігійного об'єднання української церкви з Римом, холмська єпархія стала відразу ясно на сторону релігійної лумчости з католицьким світом.

Немаловажною причиною глибокого вкорінення українського католицизму на Холмищині було також те, що Холмищина мала щастя мати справді світлий єпископів з широкими горизонтами. В першій половині 17-го століття таким світлим холмським владикою був Методій Терлецький, що раніше працював серед греко-католиків в Хорватії. В другій половині того ж століття на холмському владичому престолі сидів вчений єпископ Яків Суша, автор життєпису великого українського діяча та велими талановитого письменника Мелетія Смотрицького. Сам єпископ Суша був гордим дослідником української старини та першим українським археологом. Як єпископ холмський робив він перші археологічні розкопки на терені королівського Холму, розкопуючи руїни замку короля Данила.

Холмищина впродовж століть зберігала краще свій український характер ніж неода друга область. Холмищина та Підляшся впродовж двіста років католицького життя стали глибоко прив'язаними до українського католицизму. Того моменту не доцінювали досі ані українські історики ані політичні діячі.

По упадку Польщі та в часі Польського Королівства, створено з частини Польщі після епопеї Бонапартного (1815), Холмищина та Підляшся уці-

шли в склад Польського автономного королівства. Ця обставина помогла уніятим Холмищини пережити лихоліття, яке зустріло уніятську церкву на Україні та Білорусі під Росією з боку цариці Катерина II та Миколи I.

Проте приналежність до Польського Королівства робила своє. Духовенство почало сильно польщитися, хоч наріз тримався своєї праїдної віри та мови. Упадок польського сичногого повстання (1863/4) дав притоку Росії серед других репресій на терені Королівства забратися до холмських уніятів, щоб їх теж „воз'єднати“ з російською православною церквою в такий самий спосіб, як Росія Миколи I „воз'єднала“ уніятів України та Білорусі.

На Холмищині розпочала Росія релігійні переслідування, що натрапили на незвичайно завзятий опір населення. На відполщення уніятських церков з польських проповіді, з польських літургійних інновацій наріз окотно годився, тому радо повитав встановлення Римом єпископа Михайла Куземського, святоюрського каноніка, „твердого русина“, як свого владика. Однак холмські українці стали ставити героїчний опір, коли російський уряд усунув єпископа Куземського за його спротив вводити на Холмищині православна а при благословенстві Петербурга галицький москвофіл о. Маркіл Попель вдерся на єпископську катедру та став заводити православля. Маркіл Попель закликав до помічі собі біля 150 галицьких українців москвофільського напрямку, що повисячувавшись на православних попів стали з Попелем привертати холмських уніятів на православля при допомозі царської поліції та польких драгунів. На Підляшші в селах Дрелеві та Птауліні полілася мученича кров холмських уніятів в обороні своєї віри. Сотні „опоротуютьких“ російська влада депортувала в далекі губернії, духовенство виарештували. Над холмським народом по 1874 році, формально об'єднаним з російською православною церквою, затіяв фізичний та моральний терор. Холмищаки формально стали православними і такими вони були в переписі населення 1896. Однак формально православні Холмищаки трималися твердо свого. Православних духовних бойкотували, свої релігійні потреби заспокоювали „у латинських духовних або в Галичині, перекрадаючися через границю. Пограничні галицькі парафії дістали наказ від духовної влади вести окремі книги слобів та хрещень для холмищаків.

Російський уряд, щоб не дразнити холмських уніятів російськими урядовцями, добирав на урядові посади на Холмищині українців. На Холмищині шкільним інспектором став батько Михайла Грушевського, Сергій Грушевський, де йому уродився син Михайло (1870). На Холмищині працював з поручення російського уряду Пантелеймон Куліш.

(Даліше на стор. 3-ій).

ку, що центрах нашого тіловиховання — тут.

Оптично, табір. Сомме-Казерне нагадує світла й тіні міста: напроти елегантних будинків, стоять споруди, як і наш готель 2 класи; одні й другі правлять за мешкання.

А великі грядки між „містом“ і „передмістям“ надають Августбургові другого титулу — столиці нашого городництва на еміграції.

(Даліше буде).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ СМІМ СТАВЛЯЄ СПІВВЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЯОНОВИХ МАБТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

оно.

В ЗАГІРНІЙ БАВАРІЇ

(Репортаж).

Фрайман.

Фрайман робить несамовите враження. Подвір'я 300х400 м. завбільшки з трьох сторін замикане велетенськ 5-поверхові (довжина — гляди подвір'я!) казарми, а з четвертої господарські прибудови. Легендарний мінотавр швидше вибрався б зі свого лабіринту, ніж з Фрайману. Перший від дороги блок — перехідний табір для емігрантів до Америки. Сюди заїзджають і тут живуть аж до висилки до Бремену наші зальцбуржці, що ми їм місяців два раніше „востанне“ махали хустинками на зальцбурзькому двірці. Очевидно: велике — чи мале, дитина — чи старе — все, як один.

муж, вийшло нам назустріч. Навіть „зальцбурзькі слюзи“ тут і там поливали... В будинку напроти — український Фрайман, постійний табір. А попередний довелений будинок, що під його мурами, як мала дитача забавка, притулюлося грище — мішаний табір, також постійного характеру.

Але пробачте, суддівський свисток уже кличе на грище. Чому кличе? Бо 7 зальцбурзьких змагунів „страйкують“.

— Я фраер на таку зливу йти, чи що?.. Для кого? Ані пса на грищі нема...

Та хто раз дав себе обрати футбольним грибом, мусить лізти у футбольний борщ, докладніше, в капуста з неба.

Українська трибуна — з малої...

Коли одинадцять зальцбурзьких футболістів, згизкасом (по сухішому!) вибігли на площу, не застали там, справді, ані пса. Зате з величезних вікон величезного середнього блоку глянули брала тисячки глядачів. Ім у відповідь, „на вишні“, понеслося бадьоре „слава“ зальцбурзької, а за хвилину і мюнхенської дружини.

— Не дивуйте, добрі люди — вияснив феномен, один з мюнхенських змагунів. Це українська трибуна (з малої букави!) — призначена Баварії. Те саме побачите на грищі Фюріхшуле і в Регенсбурзі. Там навіть почуєте про „штампля“, у вікні власної квартири...

Закли доповідач закінчив, вас уже співають за полу, щоб замовчати і стати на струнко. Зальцбурзькі „американці“ з Фрайману причаляли на грище і квітами вітають своїх „земляків“. Знову потекла

„зальцбурзька слюза“ — цим разом у протилежному напрямку.

Слідом за зальцбурзькими „американцями“ на грище виступили 3—4 сотні мюнхенців.

Гра уявляла з себе не більше дитячої купелі в калабані дитячого садка, проте серця глядачів „свише“ і знизу спінали радісну пісню: „На розпутті, в Баварії два брати зійшлись“.

А після скінчення (вислід 3:3), „на одній нозі“ миття, вечера, 880 старих марок у руку і — прощай, Фрайман! До післязавтра! Нас жеде Августбург!

Хіба ревути воли, коли ясла повні?

Авгсбург ждав нас — та не дуже. Коли ми, двічі й тричі промокні, в 11 годин вечора приїхали до міста, на залізничному двірці нас чекала делегація місцевого С. Т. Чорного „ра“. Після радісного привітан-

ня, обличчя господарів захмарилися:

— Панове, ми дуже раді. Ми ждали вас, але... чого ви приїздили? Ви розумієте: обмін грошей... Що буде з касою?.. Чим заплатимо вам?

Що було робити з мокрим зальцбурзьким фантом? Його навантажили на машину, завезли до табору Сомме-Казерне і скинули до таборного готелю, щоб посушиться й виспався. На добраніч нас перепросили, що спатимемо в готелі 2 класи, бо в готелі 1 класи приміщено мешканців розв'язаного табору Верісгофен.

Обстанова готелю 2 класи зараз зрадила нам, що колись служив коням: у головах кожного ліжка красуються вибілені, комфортабельні бетонні ясла. Єдина недолучка була та, що ясла були порожні. Коли невідома сусідка з-за стіни застукала й просила „не ревіти, бо мала дитина спати не може“, їй у відповідь понеслася

репліка під П. Мирного:

— Хіба ревути воли, коли ясла повні?..

Тут, у готелі 2 класи, о 12 годині ночі ми відкрили другу призначу Баварії: зелені уніятські-ірівські ковадри. Тому, що більше зелені на Зелені Свята в таку пору годі було знати, ми взяли по 3—4 ковадри (під себе, на себе і під голову) і — добраніч, бо завтра змагання...

Столиця духа й городництва.

Велелюдний Мюнхен править за столицю руху, а тихий Августбург за столицю духа. Тут містяться ЦПУЕ, школи, театр Блавацького, Рефєрентура Фізичної Культури, „Лу-Гу“ і т.д. і т.д.

Живою антитезою „східної культури“ наших днів красується перероблена з гаражу, сповнена людей, церква. Стадіон, що по дорозі з церкви до блоків, своїм виглядом та устаткуванням прибиває печат-

Преса є дзеркалом народу. Допоможіть, щоби це дзеркало було велике, сильне і славне, як наш народ! Вишліть негайно свою добровільну доплату до передплати „Свободи”!

СПОВНІМО НАШ ОБОВ'ЯЗОК

Як довголітній читач „Свободи”, хочу приєднати й свій голос, хоч і слабенький, в справі жовтневої кампанії для матеріальної підтримки у її виданні.

Заклики, які містяться на її сторінках, це ж в дійсності не є жернина, це ж є тільки виконання обов'язку, який на заряд часопису наложив Конвенція У. Н. Союзу, отже вибрані люди всього членства, всієї громади. Обов'язок обов'язку не повинен бути „голосом покликуючого в пустині”. Це з одного боку. А з другого боку подумаймо про таке: От собі кожного ранку знаходимо „Свободу” в „мелі-баксі”. Беремо й читаємо. Перечитає жінка та й відложити на столикові коло вигідного крісла для чоловіка, щоб, як увечері поверне він з цілоденної праці, мав прийнятний відпочинок, читаючи „Свободу”. Та й перше його питання, як увійде в хату, це: „а чи прийшла сьогодні „Свобода”? — Не дармо до Редакції часто приходять листи з наріканнями, що „Свобода” „зспівняється”, а Редакція рекомендує звертатись в цій справі до поштово-го офісу. Це, вже одно доказує, як почуває себе людина, коли якогось дня не одержить часопису.

Я сам спостерігав таке: от коли дозволяють мені сили, увечері, вийду на прохід набратись свіжого повітря, прохажую коло хати, де живе українська родина й через вікно бачу робітників, який відпочиває на кріслі із „Свободою” в руках. Найкращий для нього змореного відпочинок!

Іду далі й роздумую. Виринують питання: а чи думає в той час читач про те, скільки то людей сушило собі мозок, щоб скласти те, що він читає? Скільки людей виконувало технічну роботу, щоб працю мозку перестав на папір та переслати до його хати? Скільки для того треба машин, паперу і всього необхідного? Для догляду бездушної машини потрібна й олива, щоб вона могла працювати, а вона, хоч і бездушна, але скільки відомостей, скільки знання приносить читачеві! Та й та олива не летить з неба просто до машини, та й папір не сиплеться як листя з дерев у осінь, та й праця і мозок засохнуть же без поживи...

Чи думає при читанні часопису людина, що з такої великанської праці і мислів і машин і всього прочого — він має такий відпочинок, взнає, що на світі робиться, набуває собі знання, збагачує свій розум із різних статей і набуває свідомість своєї гідності — і все коштом одного цента? —

Казали мені, та й я кажу: як листи якогось дня не принесе часопису, то здається, що той день якийсь порожній...

Денерувались люди, коли в часі війни „Свобода” виходила тільки п'ять разів на тиждень, але жас не зупинялася їхня думка на тому, що може такий часопис не падає з безмежних просторів всесвіту...

Завдяки самовідданій праці тих, що спричиняються до того самого „відпочинку”, часопис збільшується своїм змістом все більше й більше, бо для українського народу „пора ця велика е”...

Не можна собі уявити, що було б, якби оттак, не кажу вже, щоб припинилася „Свобода”, але, щоб перестала бути щоденною? Це була б незмірима шкода для української справи. Дозволяємо собі вся-

Як спольщено українську Забужанщину

(Докінчення зі стор. 2-гої)

Все це викликало ненависть холмського населення, переслідуваного за віру, до тих українців російських чиновників та стало їх відчувати від українського пня. Так перетри-вали холмські українці у своїм релігійнім зав'язі аж до першої російської революції 1905 року. Коли в цій році проголошено релігійну толеранцію та право переходити з православ'я на всі віри, за винятком на грецьке католицтво, холмські, що досі становили подавляючу більшість українського населення, масово, в числі понад 200 тисяч, перейшли на римо-католицтво, себто на латинський обряд, бо на грецький було їм заборонено. Цей масовий перехід біля 70% холмських на латинство, що в цій частині Європи рівнозначне з польщиною, відразу перекинув перевагу поляків на Холмщині. Українці, що лишилися православними, стали меншиною.

В той спосіб українська Холмщина та Підляшся спольщилися, частинно теж при допомозі українців, що допомагали російському урядові загнати їх в православ'я. Такий стан лишився в головних чертах аж до першої світової війни. Тоді ще можна було б на Холмщині знов перейти терезку в користь української більшості, коли б хтось був в силі повести агітацію за поворотом до старої віри українського католицтва так латинників як і православних.

Це була одинока дорога збити їх знов українцями, зв'язуючи їх церковно з українською культурою та з українським народом, бо уніятські традиції на Холмщині були всі такі же живі та поміж римо-католиками українцями, як теж поміж православними.

Така проба, зроблена великим митрополитом Андрієм

кі вигоди для себе, але раз на рік треба й згадати про те, що потрібне для всіх нас. Бо ж ми таки нація і мусимо бути нею! Не мусимо проспирати цієї „пори великої”, щоб потім не чухатись в потилицю, та виправдуватись: ми, мовляв, не знали, що то таке потрібне та й тому не дбали... Для всіх, що викрикують та виспівують „ми любимо Україну”, тепер велика нагода доказати, що їхні слова не розходяться з ділом. Оливи треба не тільки для машин, але й в ще більший мірі для того, щоб ті машини мали можливість розповсюджувати працю мозків, які присвятили себе для піднесення свідомости нашого народу.

Легковаження й байдужість нам на шкоду, а на радість ворогам. Це пам'ятаймо.

о. П. Корсунівський.

ВІСЛА

В СПРАВІ ПЕРЕСЕЛЕННЯ І РОЗСЕЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ІМІГРАНТІВ.

За оголошеннями в українських часописах бачимо, що по всіх майже наших громадах приготуються і відбуваються віча і організаційні сходи в справі спровадження і переселення українців зі скитальщини на підставі нового закону. Багато наших громадян, які мають рідню і приятелів на скитальщині, не знають як їм допомогти, щоб вони могли дістатись до Америки. Від різних людей чуємо суперечні вісті про висилку аплікацій на забезпечення мешкання і праці. Коротко кажучи, справа досі не була докладно вяснена тому, що всякі пляни щодо приїзду 205,000 скитальників не були точно опрацьовані американськими імміграційними чинниками.

Щоб познайомити наш загаль, як справи спровадження нових іммігрантів стоять, відбудеться в Нью-Йорку велике віче в неділю, дня 17. жовтня при 6. вулиці. Всі наші громадяни які мають добру волю допомогти прийхати тут нашим скитальникам, повинні прийти на це віче і довідатись, що їм робити і як поступати в цій справі. На вічбуде справу реферувати головний директор З.У.А.Д.К. д-р Володимир Галан. Крім нього будуть ще інші бесідники з-поміж нової імміграції. Справа дуже поважна, бо рішається судба тисяч людей і тому ми не сміємо прогайнувати часу і набагато більше повинні причинитись нашою хоч би маленькою допомогою до приїзду наших скитальників. Якщо ми не використаємо цієї нагоди і не вишлемо у відповідний час аплікацій на приїзд наших людей, то цю нагоду використають інші групи, а тоді не нарікаймо на наших провідників, що нічого не робили. Провідники мають дати гасла-вказівки як робити, а громадянство має працю виконувати. Так було давніше, так мусить бути і тепер. Тому апелюємо до совісти українського громадянства в Америці явитись точно на віче, яке скликає Об'єднаний Комітет міста Нью-Йорку. Підготовку і програму віча виготовляє Переселенний Осередок в Нью-Йорку. Тому, що галя, в якій буде віче, зайнята вже від 6. год. увечері, віче відбудеться по полудні точно в годині 2-гій.

Українська Громадо! Спровадження і переселення тисяч наших братів і сестер Галичини уніяти. Я також до Вас належу. Мій батько був уніят, ми з Підляшся. Ми щинні переховуємо наш родинний молитвослов: „Господи Помилуй” як дорогу пам'ятку предків. Я властиво, — закінчив він з очевидним схвилюванням — є з вашого, українського роду”. Так говорив вчений, високий польський урядовець, очевидно всім уважаючи за безсумнівного поляка. Скільки таких людей можна знайти між простолюддям, між масою холмшаків та підляшан?

Справа Холмщини це незвичайно делікатна релігійно-національна проблема і українцям треба було до неї підходити з основним знанням її минулого. На жаль, українці підходили до тої проблеми зі зовсім чужим, майже неукраїнським підходом, що Холмщини такі треба зробити „православною” та каже: „Ви з

ДО ВІДОМА УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ

Подається до відома нашого загалу, що Жіноча Секція З.У.А.Д.К. в Нью-Йорку веде далше працю висилки убрання на скитальщину. Рівночасно повідомляємо, що вергавс під адресою 31 E. 35 ст. в Нью-Йорку, звідки досі Жіноча Секція висилала убрання нашим скитальникам, звинув свою працю. Тому просимо наші організації, комітети і приватні особи посилати убрання, черевики і тошії на адресу Переселенного Осередку З.У.А.Д.К.

U. A. RECEPTION CENTER
11 E. 7th ST., NEW YORK CITY.
За Жіночу Секцію З.У.А.Д.К.:
Іванна Бенцал, голова.

не є справою одної організації, парафії чи особи. Це є справа всього нашого загалу, і кожної одиниці з окрема. Хто є спричинником тої великої трагедії, тих так званих Д. П., не місце тут писати, це належить до істориків, але до нас належить справа рятування цих нещасних жертв війни. Тому всі на віче, щоби спільно порадитись в справі переселення акції, яка вже розпочалась, а перший корабель з новим іммігрантами має причалити з кінцем цього місяця до берегів Америки.
Марія Демидчук.

Перша імпреза Комітету Допомоги Студентам

Акція Комітету для Допомоги Українській Студентській Молоді в Європі найшла вже широкий відгук у всіх кругах нашого громадянства. Багато людей із старої та нової імміграції, головню жіноцтво, радо пішли на зустріч Комітету і стануло дружно до співпраці.

Одним із засобів до здобуття потрібних фондів будуть імпрези Комітету, а приготування до першої з них вже в повнрму ході.

На кінець жовтня Комітет готує великий „Осінній Баль”, в стилі старокраєвних вечериць. Ця імпреза подумана не тільки на дохід, який безумовно є дуже важною справою, але також як одна з культурних зустрічей обох імміграцій, де в приязній атмосфері можна нав'язати ближчі й ширші знайомства.

Комітет докладає всіх зусиль, щоби забава вийшла бездоганно під кожним оглядом і оставила найкраще враження.

Танці, першорядна оркестра „KINGA”, добрий буфет, та цілий ряд веселих несподіванок додають кожному гостеві можливість весело провести вечір.

Головою Забавового Комітету є панна Марія Клячко. Провід над ходом забави обійме знайний зі студентських вечериць у Львові „аренжер” — д-р Роман Осінчук. Асистувати йому будуть артист-маляр Баранський і голова Студентської Громади та студент медицини Шандра.

Господарською частиною й буфетом займуться досвідчені у цій ділянці пані.

В часі забави буде переведена вигравка. На вигравку зложили наші „бізнесмени” великі дарунки. Всі жертви бу-

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛО ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧЬТЕСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ”

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи”, потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 5.	Вісник:	Жертви:	
Вісник:	Жертви:		
81 Йосиф Приймак	\$10.00	51 Іван Іванчик	2.00
5 Дмитро Самбай	5.00	59 Harry P.anko	2.00
25 А. Гулей	5.00	61 Helen Janicki (Mrs. J. Chakanowsky)	2.00
133 Myron Lytwyn	5.00	64 Іван Верхолян	2.00
155 Іван Добрянський	5.00	79 Pelahia Seredenaka	2.00
175 Harry Nazarkewicz	5.00	83 Михайло Опришко	2.00
178 Dr. Miroslaw Siemens	5.00	83 Андрій Вишнівний	2.00
207 Іван Олійник	5.00	86 Савчук Іван	2.00
221 Дмитро Стравняк	5.00	83 Михайло Прус	2.00
234 Василь Каралаш	5.00	102 Sharpo Mary	2.00
239 Д-р Павло Дубас	5.00	104 Михайло Стечишин	2.00
278 Михайло Фук	5.00	105 Павло Конарський	2.00
315 Павло Гавриліа	5.00	112 Параня Різн	2.00
349 Josephat Gerechko	5.00	117 Василь Кожух	2.00
361 Іван Драган	5.00	120 Олександ Ревть	2.00
П. Д.	4.00	122 С. Oliver (Олівер)	2.00
292 Николай Сеньків	4.00	125 Olex J. Zabrosky	2.00
42 Suschinsky Blazy	3.00	133 Стефан Богда	2.00
89 Michael Kranick	3.00	156 Harry Hanych	2.00
163 Peter Paskowski	3.00	156 Danylo Yakymec	2.00
191 Олександ Зашч	3.00	158 Hryhory Cwikalo	2.00
304 Володимир Бучинський	3.00	158 Іліа Пагун	2.00
301 Theodore Lashok	3.00	159 Василь Косцьків	2.00
320 Григорій Шулька	3.00	161 Michalishen Peter	2.00
361 Йосиф Герлах	3.00	163 Михайло Оленік	2.00
Peter Stachew	2.00	182 Іван Гришко	2.00
Василь Мурин, передплатник	2.00	200 Jacob Zatkowski	2.00
Harry Gereczek	2.00	200 Микола Козальський	2.00
Novak S. P., передплатник	2.00	204 Кудрик Осип	2.00
Роман Гладун	2.00	206 Michael Schab	2.00
12 Aftan Dubiansky	2.00	223 Іван Мазур	2.00
25 Stephen W. Mamchur	2.00	234 Михайл Стефуря	2.00
39 E. I. Belmich	2.00	234 M. Mandzik	2.00
42 Михайло Лукан	2.00	238 Michael Schalar	2.00
45 Дмитро Веселік	2.00	253 Петро Ялін	2.00
45 Михайло Сампара	2.00	257 о. Александер Улицький	2.00
45 Йосиф Мороз	2.00	257 Victoria Furka	2.00
		21 Григорій Левуш	2.00
		292 Володимир Осіах	2.00
		330 Михайло Сіасків	2.00
		330 Франк Сібіньський	2.00
		347 Михайло Беєржманський	2.00
		361 Theodore Gulla	2.00
		361 Лазуца Василь	2.00
		372 Юліан Голубський	2.00
		375 Максимко Микола	2.00
		383 John Groszinsky, Sr.	2.00
		383 Ілько Боршівський	2.00
		388 Николай Рубаш	2.00
		438 Стефан Терещинський	2.00
		477 Stanley Kozub	2.00
		25 о. Г. Павловський	1.00
		176 Іван Невесич	1.00
		204 Ewanello John	1.00
		253 John Andrualk	1.00
		275 Василь Придун	1.00
		298 о. д-р Микола Стор	1.00
		300 Василь Левіцький	1.00
		312 о. Іван Федина	1.00

Комітету Допомоги
ентам

дуть проголошені на забаві й
в пресі.

Комітет, як бачимо, подбав
про все, щоб імпреза вдалася
найкраще. Тепер тільки слово
за нашим громадянством, щоб
своєю участю доказало, що їм
не байдужа ціль, на яку при-
значений весь дохід із цієї
справи.

Марія Калина,
секретарка Комітету.

Good Telephone Service requires GOOD TRANSPORTATION

How many cars and trucks do you think are needed to take care of New Jersey's telephone system?

Actually, well over 2,500 — ranging in size from neighborhood installation or repair trucks, up to 10-ton giants that can dig a hole and set a pole in a few minutes' time. Altogether, telephone cars and trucks cover more than 18,000,000 miles a year — with accidents, even a dented fender, few and far between.

Safe, efficient transportation is an important factor in providing your telephone service and keeping it dependable.

NEW JERSEY BELL
TELEPHONE COMPANY

BUILDING A GREATER TELEPHONE SERVICE FOR A GREATER NEW JERSEY

УВАГА! НЬЮЙОРЧАНИ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКЕ ЗАПОМОГОВЕ ТОВ. ТЕРЕБОВЛЯ
ВІДІЛ 391 У. Н. ПОМОЧІ

— встановлює —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 16. ЖОВТНЯ (ОCTOBER 16, 1948)

В АВДИТОРІЇ ЦЕРКВИ СВ. ЮРА

217 EAST 6th STREET, NEW YORK CITY.

Музика Йосифа Снігура.

Початок 7:30 ввечір.

Вступ 75 ц. з податком.

УВАГА! МЕНВІЛ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ТОВ. ІМ. М. ДРАГОМАНОВА, ВІД. 181 У. Н. СОЮЗУ

встановлює в 41. роковини

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 16. ЖОВТНЯ (ОCTOBER 16, 1948)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ.

Початок у годині 6. ввечір.

Запрошуємо доколичних громадян, як старших так і молоді. Музика першорядна. Будуть здорові напінки і смачні перекуски. За добру забаву і чесну обслугу ручити Комітет.

